

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 17 juli 2014 (*)

”Begäran om förhandsavgörande – Rätt till familjeåterförening – Direktiv 2003/86/EG – Artikel 4.5 – Nationell lagstiftning enligt vilken det krävs att referenspersonen och dennes make ska ha uppnått 21 års ålder vid tidpunkten för inlämnandet av ansökan om återförening – Konform tolkning”

I mål C-338/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgerichtshof (Österrike) genom beslut av den 29 maj 2013, som inkom till domstolen den 20 juni 2013, i målet

Marjan Noorzia

mot

Bundesministerin für Inneres,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta (referent) samt domarna J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot och A. Arabadjiev,

generaladvokat: P. Mengozzi,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- M. Noorzia, genom L. Binder, Rechtsanwalt,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom M. Michelogiannaki, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom M. Condou-Durande och W. Bogensberger, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 30 april 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4.5 i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, s. 12).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Marjan Noorzia och Bundesministerin für Inneres (Österrikes inrikesminister) (nedan kallad Bundesministerin). Målet rör Bundesministerins avslag på Marjan Noorzias ansökan om uppehållstillstånd i syfte att återförenas med sin familj.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Artikel 4 i direktiv 2003/86 har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall, enligt detta direktiv och med iakttagande av villkoren i kapitel IV och i artikel 16, tillåta inresa och vistelse för följande familjemedlemmar:

a) Referenspersonens make/maka.

...

5. För att garantera en bättre integration och förhindra tvångsäktenskap får medlemsstaterna kräva att referenspersonen och dennes make/maka skall ha uppnått en viss lägsta ålder, och högst 21 år, innan maken/makan kan återförenas med referenspersonen.

...”

Österrikisk rätt

4 Det framgår av beslutet om hänskjutande att den lagstiftning som är aktuell i det nationella målet är lagen om bosättning och vistelse (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz, BGBl. I, 100/2005) (nedan kallad NAG), som trädde i kraft den 1 januari 2006.

5 Det anges i 46 § fjärde stycket NAG, i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, att uppehållstillstånd ska beviljas familjemedlemmar till tredjelandsmedborgare förutsatt att vissa villkor är uppfyllda.

6 I 2 § första stycket punkt 9 NAG definieras begreppet familjemedlem enligt följande:

”Familjemedlem: make eller underårigt ogift barn, inbegripet adoptiv- eller styvbarn (kärnfamiljen), eller registrerad partner. Maken eller den registrerade partnern ska ha uppnått 21 års ålder vid ansökningstillfället. Om det är fråga om månggifte och en make redan sammanbor med referenspersonen i Österrike, är de övriga makarna inte att anse som familjemedlemmar som har rätt till uppehållstillstånd.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

7 Marjan Noorzia, född den 1 januari 1989, är en afghansk medborgare som ansökte om uppehållstillstånd den 3 september 2010 i syfte att återförenas med sin make, född den 1 januari 1990, som också är afghansk medborgare och bosatt i Österrike.

8 Bundesministerin avslog ansökan genom beslut av den 9 mars 2011 och anförde följande i skälen. Även om Marjan Noorzias make hade uppnått 21 års ålder den 1 januari 2011, hade han inte uppnått den åldern vid ansökningstillfället på den österrikiska ambassaden i Islamabad (Pakistan), och därför var ett särskilt villkor för familjeåterförening inte uppfyllt.

9 Bundesministerin anförde vidare att kravet på att 21 års ålder ska ha uppnåtts vid ansökningstillfället är förenligt med direktiv 2003/86.

10 Marjan Noorzia överklagade Bundesministerins beslut till den hänskjutande domstolen, Verwaltungsgerichtshof (högsta förvaltningsdomstolen), som anser att det inte tydligt framgår av artikel 4.5 i direktiv 2003/86 vilken tidpunkt som ska beaktas vid bedömningen av huruvida den lägsta åldersgränsen på 21 år som fastställs i den bestämmelsen har uppnåtts.

11 Mot denna bakgrund har Verwaltungsgerichtshof beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Ska artikel 4.5 i direktiv [2003/86] tolkas så, att den utgör hinder för en bestämmelse [i nationell rätt] enligt vilken makar och registrerade partners ska ha uppnått 21 års ålder redan vid ansökningstillfället för att anses som familjemedlemmar vilka omfattas av rätten till återförening?”

Prövning av tolkningsfrågan

12 Domstolen påpekar inledningsvis att medlemsstaterna enligt artikel 4.5 i direktiv 2003/86, för att garantera en bättre integration och förhindra tvångsäktenskap, får fastställa en viss lägsta ålder på högst 21 år som referenspersonen och dennes make ska ha uppnått innan maken får återförenas med referenspersonen.

13 I den bestämmelsen anges emellertid inte vilken tidpunkt som de nationella myndigheterna ska beakta vid bedömningen av huruvida villkoret avseende en viss lägsta ålder är uppfyllt. Den hänskjutande domstolen vill

därför få klarhet i huruvida artikel 4.5 i direktiv 2003/86 ska tolkas så, att bestämmelsen utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken makar och registrerade partners ska ha uppnått 21 års ålder redan vid ansökningstillfället för att anses som familjemedlemmar vilka omfattas av rätten till återförening.

14 I detta hänseende ska det påpekas att unionslagstiftarens val att inte ange om de nationella myndigheterna ska beakta tidpunkten för inlämnandet av ansökan om familjeåterförening eller tidpunkten för beslutet om nämnda ansökan vid bedömningen av huruvida villkoret om en viss lägsta ålder är uppfyllt innebär att medlemsstaterna ges ett utrymme för skönsmässig bedömning, under förutsättning att detta inte inverkar på unionsrättens effektivitet.

15 Den lägsta ålder som har fastställts av medlemsstaterna enligt artikel 4.5 i direktiv 2003/86 motsvarar slutgiltigt den ålder vid vilken en person, enligt den berörda medlemsstaten, ska anses ha uppnått en tillräcklig mognad inte endast för att motsäga sig ett tvångsäktenskap, utan även för att frivilligt välja att bosätta sig i ett annat land med sin make, i syfte att med honom eller henne leva ett familjeliv och att integrera sig där.

16 Domstolen konstaterar i detta avseende att en bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det krävs att referenspersonen och dennes make ska ha uppnått den erforderliga lägsta åldern vid ansökningstillfället, varken hindrar utövandet av rätten till familjeåterförening eller gör det orimligt svårt. En sådan bestämmelse äventyrar dessutom inte syftet att förhindra tvångsäktenskap, eftersom den gör det möjligt att anta att det, på grund av en större mognad hos de berörda personerna, kommer vara svårare att påverka dessa personer så att de ingår tvångsäktenskap och accepterar en familjeåterförening om det krävs att de redan har uppnått 21 års ålder vid ansökningstillfället än om de hade varit yngre än 21 år vid den tidpunkten.

17 Att tidpunkten för inlämnandet av ansökan om familjeåterförening beaktas vid bedömningen av huruvida villkoret om en viss lägsta ålder är uppfyllt är dessutom förenligt med principerna om likabehandling och rättssäkerhet.

18 Som den österrikiska regeringen har påpekat innebär nämligen anknytningen till ansökningstillfället att alla sökande som tidsmässigt befinner sig i samma situation behandlas lika, genom att det säkerställs att utsikterna till bifall till ansökan främst beror på omständigheter som kan tillskrivas sökanden och inte administrationen, såsom handläggningstiden av ansökan.

19 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 4.5 i direktiv 2003/86 ska tolkas så, att bestämmelsen inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken makar och registrerade partners ska ha uppnått 21 års ålder redan vid

ansökningstillfället för att anses som familjemedlemmar vilka omfattas av rätten till återförening.

Rättegångskostnader

20 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 4.5 i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening ska tolkas så, att bestämmelsen inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken makar och registrerade partners ska ha uppnått 21 års ålder redan vid ansökningstillfället för att anses som familjemedlemmar vilka omfattas av rätten till återförening.

Underskrifter

* Rättegångsspråk: tyska.